

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

• Temmuz 2023 • No: 183

İŞÇİ SINIFININ TEK GÜVENCESİ ÖRGÜTLÜ GÜCÜDÜR

Egemenlerin kirli eli ve dili aramıza girmediğinde pekâlâ yan yana gelebiliyoruz, dayanışabiliyoruz, ortak taleplerimiz etrafında mücadele ederek kazanım elde edebiliyoruz. Ama kazanımlarımızı, dayanışmamızı, birliğimizi sürekli kılabilmek için örgütlülüğümüzü sağlamamız gerekiyor. Aksi takdirde burjuva tuzaklara düşmekten kurtulamayız.

2022'nin başında patronların düşük ücret dayatmasına karşı Türkiye'nin dört bir yanında farklı sektörlerde iş durdurma eylemleri gerçekleşmişti. Ocak-Şubat arası dönemde binlerce işçinin katıldığı 100'den fazla işçi eylemi gerçekleşmiş, eylemlerin yaklaşık yarısı kazanımla sonuçlanmıştı. Hayat pahalılığı karşısında reel ücretlerin hızla erimesi, buna karşılık zamların düşük tutulması işçileri mücadeleye itmiş, bir fabrikada başlayan eylem bir diğerine sıçramış ve dalga dalga büyümüştü. Bu eylem dalgası emeğin gücünü, birlik olduğunda kazanım elde edilebileceğini göstermesi bakımından önemliydi. Henüz eylemler sürerken İşçi Dayanışması'nın 167. sayısında şu

değerlendirmeyi yapmıştık:

“Ortak talepleri doğrultusunda üretimi durdurup harekete geçen işçiler, patrona karşı mücadelede yapay ayrımları aşarak kardeşleşiyorlar. Siyasi iktidarın yıllardır topluma hâkim kılmaya çalıştığı etnik, kültür ve inanç temelli kimliklerin aşılması bakımından bu eylemler son derece önemlidir. Fiili grev biçimini alan bu eylem dalgası, kendini haklı gören işçinin mevcut yasaların getirdiği sınırlara takılmadığını göstermesi bakımından da önemlidir. Ancak ücret artışı talebi üzerinde yükselen işçi eylemleri dalgası örgütlü bir temele dayanmıyor. Bir hazırlık ve örgütlenme süreci üzerinde yükselmeyen ve dolayısıyla kendiliğinden gelen bu eylemler,

büyük ölçüde sendikasıız işyerlerini kapsıyor. Kimi sendikalar eylem sürecinden hemen önce veya sonra devreye girmişlerdir ama ücret artışı talebiyle başlayan mücadele, genel olarak işçilerin sendikalaşmasıyla sonuçlanmış değildir. İşçiler bir mücadele kültüründen ve geçmişin deneyiminden yoksundurlar. İşte bu da başlayan işçi eylemleri dalgasının en büyük eksikliği ve zafıdır. Çünkü fiili grev yapan ve hatta işyerini işgal ederek patronun karşısına çıkan işçiler, sendikalaşmadıkları ve örgütlülüklerini pekiştirmedikleri sürece birliklerini koruyamazlar.”

Aynı yazıda önümüzdeki süreçte işsizliğin, hayat pahalılığının, yoksullaşmanın daha fazla can yakacağını, dünya genelinde yaşanan ekonomik krizin Türkiye’deki krizi daha da derinleştirdiğini söylemiştik. İçeride ise siyasi iktidarın politikalarının Türkiye işçi sınıfını hedef aldığını belirtmiş ve şöyle demiştik: **“Örgütlenmeyen, sendikalarında ve diğer işçi örgütlerinde birleşmeyen, sermaye cephesinin karşısına emek cephesi olarak dikilemeyen işçi sınıfı, bu fırtınalı süreçte ağır bedel ödemekten kurtulamaz.”**

O zamandan bugüne geçen 1,5 yıllık süreçte işçiler olarak örgütsüzlüğümüzün bedelini çok ağır bir şekilde ödedik, ödüyoruz. Elde edilen ücret artışları çok kısa sürede sabun gibi eridi, enflasyon yükselmeye, lira değer kaybetmeye devam etti. Asgari ücrete yılda iki kez zam yapılması da yoksulluğumuza derman olmadı, olmuyor. İşyerlerinde üretim baskısı, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmaması, fazla mesailerle iş saatlerinin uzatılması, ağır ve yıpratıcı çalışma koşulları canımızı yakıyor. Geçtiğimiz 6 Şubat depremleriyse milyonlarca insanı aynı anda etkiledi, canımızı daha fazla yaktı. On binlerce insan hayatını kaybetti, yüz binlercesi evsiz kaldı. Üstelik depremin yaraları halen sarılmış değil.

Mayıs ayında doğalgazın enflasyon sepetine eklenmemesi gibi çeşitli alicengiz oyunlarıyla resmi enflasyon yine düşük tutuldu. Böylece yüzde 34 oranında yapılan asgari ücret zammı “emekçilerin enflasyona ezdirilmesi” olarak propaganda edildi. Keza Temmuzda kamu emekçilerine ve emeklilere yapılacak zam da resmi enflasyon üzerinden olacak. Bunun anlamı reel ücretlerin dolayısıyla alım gücümüzün daha fazla erimesi, yoksulluk çukurunun derinleşmeye ve genişlemeye devam etmesidir. Yılın ikinci yarısı için 11 bin 402 lira olarak belirlenen asgari ücret açıklandığı gün 482 dolara karşılık geliyordu. Sadece bir gün sonra 32 dolar eriyerek 450 dolara düştü. Yalnızca 1 hafta sonra 438 dolara geriledi. İlk kez Temmuzda emekçilerin eline geçecek yeni asgari ücretin daha ne kadar eriyeceği belirsizdir. Kesin olan şudur ki lira değer kaybetmeye, her şeye zam gelmeye, dolayısıyla ücretler erimeye, emekçilerin yaşam koşulları ağırlaşmaya devam edecek.

Örgütsüzlüğümüzün en can yakıcı yönü ise siyasi iktidarın yapay kutuplaştırma tuzaklarına ve algı operasyonlarına kanmamızdır. Oysa yapay ayrımları aşarak birlik olduğumuzda neleri başarabileceğimizi 2022 eylemlerinde görmüştük. Şubat depremlerinde Türkiye’nin dört bir

tarafından emekçilerin uzattığı dayanışma eli birlik duygumuzu daha da büyütüştü. Peki, bu durum bize ne anlatıyor? **Egemenlerin kirli eli ve dili aramıza girmediğinde pekâlâ yan yana gelebiliyoruz, dayanışabiliyoruz, ortak taleplerimiz etrafında mücadele ederek kazanım elde edebiliyoruz.** Ama kazanımlarımızı, dayanışmamızı, birliğimizi sürekli kılabilmek için örgütlülüğümüzü sağlamamız gerekiyor. Aksi takdirde burjuva tuzaklara düşmekten kurtulamayız.

İşçi sınıfı örgütlü değilse, emek cephesi güçlü değilse işçiler kendi gündemlerinden uzaklaştırılır ve gündemi egemenler belirler. Seçim öncesi süreçte de bugün de olan budur. Bugün kendisine muhalif diyen ekonomistler, yazarlar, siyasetçiler iktidarın ekonomi politikalarını sermaye cephesinden tartışıyor, tartışıyorlar. İktidarıyla sözde muhalifiyle hepsinin hemfikir olduğu konu, çıkacak olan acı reçeteyi emekçilerin kabullenmesi gerektiği. İşçilerin gündemini de bu tartışmalar belirliyor. Örneğin yeni Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’in “rasyonel zemine dönme” mesajı üzerinden ekonomide atılması gereken adımlar konuşuluyor. Rasyonel kelime anlamı olarak akla uygun demektir. Peki muhalif olduğunu iddia eden kimi ekonomistlerin de onayladığı bu “akla uygun” ekonomi politikaları neler? Faizlerin yükseltilmesi, vergilerin arttırılması, işsizliğin artması, kamu harcamalarının yani kamu emekçilerinin ve emeklilerin ücretlerine, sağlık, eğitim vb. kamu hizmetlerine ayrılan ödeneğin azaltılması... Kısacası ekonomik yıkımın bedelinin işçi ve emekçilere ödetilmesi... Bu politikalar patronlar sınıfı için akla uygun olabilir ama işçi sınıfı için kabul edilebilir değildir.

Gerçeklik buyken, işçilerin faizlerin bir anda mı yoksa yavaş yavaş mı yükseltilmesi gerektiğini tartışması “akla uygun” mudur? Sermayenin gündemi işçilerin gündemi, sermayenin doğrusu işçilerin doğrusu olamaz, olmamalıdır. **Esas akla uygun olan şey, sermayenin ve siyasi iktidarın kol kola vererek acı reçeteyi bize yutturmamak istemesine karşı bizim ne yapmamız gerektiğini tartışmamızdır. İşyerlerinde verdiğimiz sendikalaşma mücadelesinin siyasi iktidardan güç alan patronlar tarafından yasa-hukuk tanımaksızın engellenmesine karşı neler yapabileceğimizi konuşmamızdır.** İktidarın adalet sisteminin nasıl çalıştığını, bir aile mahkemesi tarafından işyerinde örgütlenmek isteyen sendikacılara nasıl olup da uzaklaştırma kararı verilebildiğini, haklarını arayan madencilerin ceza almasını, sendika yöneticilerinin gözaltına alınmasını sorgulamamızdır. İktidarın dümen suyundan giden sendika bürokratlarına karşı sendikalarımızı mücadelecilerimiz için örgütlenmemizdir.

Kısacası yapay ayrımlar üzerinden bölünmeyi, yapay gündemlerle, yalanlarla oyalanmayı reddederek kendi sınıfımızın çıkarları etrafında birleşmemiz gerekiyor. Bugün işçiler olarak saldırılar karşısında savunmasız olmamızın tek nedeni birliğimizin, örgütlülüğümüzün zayıf olmasıdır. Unutmayalım ki **işçi sınıfının tek güvencesi örgütlü gücüdür.** ■

Örgütsüzlüğümüzün Bedeli: Artan İş Cinayetleri

*Ekmek neden bu kadar pahalı,
Neden ucuz bu kadar
İnsan vücudu ve kanı?*

Thomas Hood, 1843

180 yıl öncesinin İngiltere’inde yazılan bir şiirde geçen bu soruları biz de bugünün Türkiye’inde soralım. 2023 yılının ilk 5 ayında en az 730 işçi iş cinayetinde hayatını kaybetti. AKP’li yıllarda (2002-2023) yaklaşık 32 bin işçi gerekli iş güvenliği önlemleri alınmadığı için çalışırken öldü. Ölenlerin en az 888’i çocuk işçiydi. *Neden ucuz bu kadar insan vücudu ve kanı?* İş cinayetleri Soma, Amasra gibi kitlesel katliam düzeyinde olmadığı sürece medyada yer almıyor, toplumun genelinin değil de çoğunlukla ocağına ateş düşen ailelerin gündemine giriyor. Oysa toplam sayıya baktığımızda Türkiye’de her yıl en az 6 Soma katliamı gerçekleşiyor! *Neden ucuz bu kadar insan vücudu ve kanı?* İşçilerin ölümünden sorumlu olan patronlar, kamu görevlileri ya hiç yargılanmıyor ya da göstermelik cezalar alıyorlar. İş cinayeti davaları yıllarca sürüyor, her duruşmada işçi ailelerinin acısı yeniden dağlanıyor. *Neden ucuz bu kadar insan vücudu ve kanı?* İŞİG Meclisi’nin verilerine göre Türkiye’de her yıl 120 bin-360 bin arasında işçi meslek hastalığına yakalanıyor. Meslek hastalığına bağlı ölümler, iş cinayetlerine bağlı ölümlerin yaklaşık 5-6 katı düzeyinde! *Neden ucuz bu kadar insan vücudu ve kanı?*

Evet, Türkiye’de en ucuz maliyet kalemi işgücü yani işçinin bedeni, yaşamı, canı... Sadece düşük ücretler nedeniyle değil aynı zamanda işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmaması nedeniyle bu böyle. Peki iş cinayetlerinin tek tek işyerlerinin ya da işçilerin değil, işçi sınıfının çok büyük ve yakıcı bir sorunu olduğunun farkında mıyız? Çalıştığımız fabrikada iş cinayeti yaşanmasa bile soluduğumuz kimyasalların, ciğerlerimize giden tozun bizi her gün yavaş yavaş öldürdüğünün farkında mıyız? Artık kanıksadığımız bel ve boyun ağrıların, sinir sıkışması, alerji gibi hastalıkların tek derdi daha fazla kâr olan patronların dayattığı çalışma koşullarından kaynaklandığını görebiliyor muyuz?

Ne yazık ki her gün sahte gündemlerle, yapay ayırmalarla oyalandığımız, diğer taraftan hayat gailisinin içinde çalışmaktan başka bir şey yapamaz, düşünemez

duruma geldiğimiz için asıl sorunlarımızı konuşmuyor, tartışmıyoruz. Oysa hem siyasi iktidarın hem de ondan güç alan patronların canımızı zerre umursamadığı bir düzende yaşıyoruz. Yüzlerce örnekten sadece birkaçını hatırlatalım. İskenderun Devlet Hastanesinin binasına 11 yıl önce “depreme dayanıklı değildir” raporu verilmesine rağmen devlet yetkililerinin umursamazlığı nedeniyle binada sağlık hizmeti verilmeye devam edildi. 6 Şubat depreminde aralarında sağlık emekçilerinin ve hastaların olduğu toplam 80 kişi hastanenin enkazı altında kalarak can verdi. 2020 yılında Antep OSB’de bir tekstil fabrikasında birkaç gün arayla Covid-19’a yakalanan iki işçi hayatını kaybetti. İşçiler raporlu oldukları halde işten atılmakla tehdit edilerek çalışmaya zorlanmıştı. Şirketin patronu İrfan Çelikaslan, 14 Mayıs seçimlerinde AKP’den milletvekili adayı oldu ve kazandı. 7 Haziranda görülen ilk duruşmada ise iş mahkemesi davayı reddetti ve Çelikaslan yargılanmadı. Milli Savunma Bakanlığı’na bağlı MKE roket ve patlayıcı madde fabrikasında Haziran ayında yaşanan patlamada 5 işçi hayatını kaybetti. MKE bundan iki yıl önce anonim şirket statüsüne geçirilmiş, daha az maliyetli olacağı için fabrikadaki İSG birimi dağıtılarak işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili işler özel şirkete devredilmişti.

Şimdi aynı soruyu bir daha soralım: ***Neden ucuz bu kadar insan vücudu ve kanı?*** Çünkü örgütlü değiliz! Siyasi iktidarın sermaye yanlısı politikalarıyla patronların işçilere yönelik saldırgan ve pervasız tutumu arasında doğrudan bir bağ olduğunu göremiyoruz. Bu nedenle patronları cezasız bırakan adalet sisteminin ve yasaların sahiplerinden, ülkeyi şirket gibi yönetenlerden hesap sormadığımız gibi patronlardan da hesap sormuyoruz. Üstelik sendikalı işyerlerinde de iş cinayetlerinin sayısında bir artış var. Birkaç yıl öncesine kadar ölen işçilerin arasındaki sendikalılık oranı yüzde 1-2 civarındayken 2020’den bu yana yüzde 5-6 seviyelerine çıkmış durumda. Demek ki kâğıt üzerinde sendikalı olmak da yetmiyor, gerçekten örgütlü olmamız gerekiyor. O halde önce kendimizden, kendi işyerimizden başlayalım konuşmaya, tartışmaya, örgütlenmeye. ***En az ücret kadar önemli bir mesele olan sağlığımız ve can güvenliğimiz konusunu patronların ve iktidarın insafına bırakmayalım.*** ■

Baret Bile Olmadığı İçin!

■ Kocaeli'den bir grup lojistik işçisi

İşyerinde yaşadığımız üzücü bir olayı sizinle paylaşmak istiyoruz. Birçok işçi gibi biz de vardiyalı çalışan işçileriz. Haliyle uykusuz kalıyoruz, sağlığımız bozuluyor, dengemiz şaşıyor ve dinlenemiyoruz. Patronlar bunları ne kadar önemsiyor dersiniz? “Bu da soru mu? Hem de hiç önemsemiyorlar!” dediğinizi duyar gibiyiz. Biz işçiler patronlar için adeta makinenin bir parçasıyız, servetlerine servet katan “konuşan makineleriz.” Evet, patronlar bizi yalnızca makine veya makinelerine uyumlu mekanik birer parça olarak görüyorlar. İşte bu yüzden de biz işçilerin çalışırken sağlığını ve canını korumak için alınacak önlemleri maliyet olarak görüyorlar. Çalıştığımız işyerinde tam da bu sebeplerden bir iş cinayeti yaşandı!

08.00-16.00 vardiyasında çalışıyorduk. Mesai saatinin bitimine doğru bir koşuşturmaca başladı. Çok geçmeden öğrendik ki forkliftçi arkadaşımız forkliftten düşmüş ve feci şekilde kafasını çarpmıştı. Ambulans geldiğinde, ne yazık ki arkadaşımızı beyin kanaması nedeniyle kaybettiğimizi öğrendik. Arkadaşımızı kaybetmek bizi derinden üzdü. Çocukları babasız, eşi yapayalnız kaldı... Sonrasında hepimiz bunun üzerine düşünmeye başladık. Ar-

kadaşımız neden baret takmamıştı? Baret takmış olsaydı beyin kanaması geçirir miydi? **Bizler iş güvenliği önlemlerinin barete, eldivene indirgenmesine kızarken o kadarının bile olmaması can aldı! İş güvenliği tedbirleri maliyet değildir, canımız için gereklidir!** Bizi kurtaracak olan şey bazen altı üstü bir baret ama patron o bareti vermiyor, bilinçsiz işçilerse önlemlerin ne kadar gerekli olduğunu düşünmeden çalışıyor. Ama işte bazen küçük bir önlem bizi kurtarmaya yetiyor!

İşyerlerimizde işçi sağlığı ve iş güvenliği kurulları oluşturulsa ve bu kurullardaki arkadaşlarımızın işten atılması yasaklansa patron sorumluluklarını yerine getirmez mi? İş sağlığı ve güvenliği uzmanı arkadaşlarımızın ücreti, meslek örgütlerinin veya sendikaların denetimindeki bir fondan karşılanırsa daha doğru olmaz mı? Gerekli önlemleri almayan patronlara ağır para veya hapis cezası getirilse daha adaletli olmaz mı? Tedirginlik duymadan, korkusuz, güvenli çalışmak ve insan gibi doya doya yaşamak güzel olmaz mı? Hepimiz bu sorulara aynı cevabı verip aynı talepler için birleşmediğimiz ve patronların karşısına dikilmediğimiz sürece iş cinayetleri devam edecek. ■

Armut Ağacı ve Bilinç Meselesi

■ İstanbul/Avcılar'dan bir işçi

Hikâye bu ya, bir adamın dört oğlu varmış. Her bir oğlunu birkaç ay arayla uzak tepelerden birinin yamacındaki armut ağacına bakmaya göndermiş. İlk oğlunu kışın, ikincisini baharda, üçüncüsünü yazın, sonuncuyu da sonbaharda göndermiş ve döndüklerinde gözlemlerini anlattırılmış. İlk çocuk ağacın kuru, eğri büğrü dalları olduğunu söylemiş. İkincisi “hayır, yeşil tomurcuklarla kaplıydı, umut doluydu” demiş. Üçüncüsü ağacın gördüğü en zarif çiçeklerle dolu olduğunu, dördüncüsüse dallarından ballı meyveler sarktığını anlatmış. Böyle olunca adam çocuklarına ağacın aynı ağaç olduğunu, sadece onu farklı mevsimlerde gördüklerini, bu nedenle hepsinin farklı bir şey gördüğünü söylemiş. **“Evlatlarım, bir ağacı, dünyayı, toplumu, insanı tek bir mevsime göre yargılamayın, sizin gördüklerinizle, bildiklerinizle sınırlı sanmayın. Onun bir dünü ve yarını olduğunu, değişim halinde olduğunu sakın aklınızdan çıkarmayın” demiş. Ve eklemiş: “Çünkü kış gelince vazgeçerseniz baharın vaadini, yazın güzelliğini kaçırsınız!”**

Bu hikâye bana İşçi Dayanışması'nın 177'inci sayısındaki “Tek Tek İşçiler ve İşçi Sınıfı” yazısını hatırlattı. Şöyle diyordu o yazıda: “Örgütsüz ve bilinçsiz durumdaki işçiler yaşama, olaylara ve kendilerine kendi sınıflarının pencesinden bakamazlar. Tüm toplumsal ve siyasal gelişme-

ler karşısında kendilerini tek bir kişi olarak konumlandırır, kendi bireysel eksikliklerine ve güçsüzlüklerine bakarak akıl yürütürler. İşte ‘bu işçilerden bir şey olmaz’ güvensizliğinin temelinde bu akıl yürütme vardır. Bu şekilde düşünmek, aslında ağaca bakıp ormanı görmemek, ya da koca bir ekosistem olan ormanı tek bir ağaç üzerinden anlayıp tarif etmeye çalışmak gibidir.”

Gerçekten de insanlık çeşitli dönemlerden geçerek bugünlere geldi. Bazı dönemlerde egemenler işçi sınıfını bölüp parçalamayı, örgütsüz bırakmayı başardı, toplumu umutsuzluğa, karamsarlığa sürükledi. Böyle dönemlerde işçilerin pek çoğu armut ağacını kışın gören çocuk gibi, işçilerin birlik olabileceklerine, güçlü olabileceklerine, değişim yaratabileceklerine inanmadı. Oysa sınıf bilinçli ve örgütlü işçiler gün gelip devranın döneneğini hep gördü ve işçi kardeşlerini örgütlemek, mücadeleye hazırlamak için çalıştı. Nasıl ki bakmakla görmek aynı değilse, bilgi ve bilinç de başka şeylerdir. Bilinçli insan tek bir anda, dönemde yapılan gözlemin sağlayacağı bilginin yeterli olmadığını bilir. Sınıfını bilmek, tarihini bilmek, değişimin hangi koşullarda gerçekleşeceğini kavramak ve bunun için çaba sarf etmek bilinç ve örgütlülük meselesidir. Bu nedenle örgütlenmeyi ve gelecek günlere bugünden hazırlanmayı hiçbir koşulda bırakmayalım. ■

Dirlik İstiyorsak Birlik Olmalıyız

■ İstanbul/Kartal'dan bir kadın işçi

Bir köye yolu düşen iki derviş rastgele bir kapıyı çalar. Kapıyı açan köylüye “Adımız Birlik ve Dirlik. Bu gece size tanrı misafiri olarak geldik. Bizi misafir eder misin?” derler. Yoksul köylü üzgün bir şekilde “iki kişiyi misafir edecek yerim yok ne yazık ki!” der. “Bari birimizi misafir et” der dervişler. “Hangimizi istersin?” diye sorarlar. Köylü “Birlik’i isterim. Çünkü **birlik olan yerde dirlik de olur**” der. Köylünün bu sözü kulağımıza küpe olmalı çünkü bugün işçiler olarak birlik olmadığımız için dirliğimizin elimizden alındığı günlerden geçiyoruz. Pek çok işçiye ümitsizce “böyle gelmiş böyle gider” diye düşünüyor. Oysa dünya ve Türkiye işçi sınıfının tarihi işçilerin birlik, mücadele ve dayanışmasının örnekleriyle doludur.

1960’lı ve 70’li yıllarda işçi sınıfı sendikalarında, mücadele örgütlerinde ve sosyalist partilerde örgütlenmişti. Kitlesel mitinglerle, grev ve direnişlerle, fabrika işgalleriyle hakkını arıyordu. Bir kamu emekçisinin İşçi Dayanışması’na verdiği bir röportajda söyledikleri o dönem işçiler arasındaki birlik ve dayanışmaya dair çok şey anlatıyor: “Dar-

be öncesinde işçi sınıfının başarılı olmasının en büyük nedeni toplumsal dayanışma idi. Örneğin biz kamu çalışanı olduğumuz halde ‘Çayırova’da direniş var’ diye haber geldiğinde, o direnişe bir paket çay veya bisküvi ile gidip işçi arkadaşlarımızı ziyaret ediyorduk. Davullu zurnalı halaylarla katılıyorduk eylemlerine.” O yıllarda birlik olan, birliğinden güç alan işçiler patronlara kolay lokma olmadıklarını gösteriyorlardı. Haklarını söke söke alıyorlardı. Patronların karşısında başı dik duruyorlardı.

Sözün özü şu: Herkes yaşadığı sorunlardan kurtulmak ister. Daha iyi çalışma koşulları, ülkeyi baskıyla yönetenlerden kurtulmak, daha adil bir sistem, daha mutlu, umutlu yaşayacağı, yarınından korkmayacağı bir dünya ister. Yani dirlik ister! **Evet dirlik istiyoruz hepimiz.**

Ama bunu elde etmenin kestirme yolu yok! Yani bize örgütlü hareket etmekten ve mücadele etmekten başka yol yok! Çünkü ancak birlik varsa dirlik vardır! ■

Patronlara Refah İşçilere Yoksulluk

■ Ankara'dan emekçi kadınlar

Yılın ikinci yarısında geçerli olacak asgari ücret 11 bin 402 lira olarak açıklandı. Her asgari ücret zammında iktidar sözcüleri ve patronlar çok iyi bir zam yapıldığını iddia ediyorlar. Nitekim bu sefer de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan benzer bir açıklama yaptı. “Çalışan kesimi enflasyona ezdirmediğimiz gibi refahtan pay vermiş bulunuyoruz” dedi. Oysa ne açıklanan enflasyon oranı gerçeği yansıtıyor ne de sözde enflasyonun üzerinde diye yutturulan zamlarla payımıza refah düşüyor. Türk-İş dört kişilik bir ailenin Haziran ayındaki açlık sınırını 10 bin 373 lira, yoksulluk sınırını ise 33 bin 788 lira olarak açıkladı. Biz ise zamlı maaşları Temmuz sonunda alacağız ve büyük ihtimalle asgari ücret daha elimize geçmeden yine açlık sınırının altına düşecek.

Mutfaklarımızda yangın bitmiyor, uçuk kiralar karşısında ne yapacağımızı şaşırıyoruz, sağlıklı beslenemiyoruz, fazla mesailerde yaşamlarımız tükeniyor. Kazandığımız paranın değeri yok. 30 günde kazandığımızı bir haftada tüketiyoruz. Bir ev kirası en az 7-8 bin lira. Kiradan geriye kalan, faturalara gidiyor. Daha pazar ve market alışverişini saymıyoruz. Markete gittiğimizde hiçbir şey almadık dediğimizde bile 200 liradan aşağıya çıkamıyoruz. İhtiyacımız olan şeyin birkaç lira ucuzunu bulmak için market

market geziyoruz.

Yaz geldi, kışlık konserve yapmak gerekecek. Ama bu pahalılıkta nasıl yapacağız diye düşünüyoruz. Yapmasak kışın daha da pahalanan sebzeleri almamız mümkün değil. Eskiden 1 günlük çalışmamızla alabildiklerimizi şimdi 1 haftalık çalışmayla alamıyoruz. Eskiden eve ayda birkaç kere et, balık girerdi. Şimdilerde ete hasret kaldık. Bayramdan bayrama ancak görüyoruz. Tiyatroya, sinemaya gitmeyi zaten unuttuk. Bir yıl çalışıp bir hafta olsun dinlenmek istiyoruz ama tatil de lüks oldu.

İşçi arkadaşlarımız işler açılrsa da mesaiye kalsak diye dua ediyorlar. Mesailerle geçim sıkıntısını çözeriz, çocuklarımıza daha iyi bakarız diye düşünüyoruz ama çözüm bu değil. Fazla mesai yaptığımızda neredeyse tüm zamanımız çalışırken geçiyor, yoruluyoruz, bir şey yapmaya zamanımız kalmıyor. Yaşamdan zevk alamaz hale geliyoruz. Zaten beslenememekten dolayı bağışıklığımız güçlü değil. Sık sık hasta oluyoruz.

Biliyoruz ki tüm emekçi kadınlar bizimle aynı sıkıntıları yaşıyor. **Bizler böyle bir yaşamı hak etmiyoruz. Artık nefes almak istiyoruz. İşte bunun için tüm emekçi kadın kardeşlerimizi kendi taleplerimiz etrafında birleşmeye, birbirimizden güç alarak mücadele etmeye çağırıyoruz.** ■

Neden ve Nasıl Değiştim?

■ Gebze'den kadın metal işçisi

Herkesin bir hikâyesi vardır şu hayatta. Ben de kendiminkini anlatmak istiyorum sizlere. Çünkü bu hikâye bir işçi kadının aslında işçi olduğunu, bir sınıfa ait olduğunu bilmeden yaşayıp giderken, nasıl değiştiğinin, asıl ait olduğu yerde yani sınıfının saflarında nasıl mücadele etmeye başladığının hikâyesidir.

Ben, Karadenizli bir ailede, İkizdere'de büyüdüm. Bu ister istemez görüşlerimin şekillenmesinde belirleyici oldu. 2016'ya kadar iktidarı ve Erdoğan'ı koşulsuz destekliyordum. İktidara yapılan eleştirileri öfkeyle karşılıyor, devlete yapılmış sayıyor, tahammül edemiyordum. Aynı tezgâhta aynı zor koşullarda çalıştığım arkadaşarımla aramda görünmez bir duvar varmışçasına, sanki onlar gerçekleri göremiyormuş da ben görüyormuşum gibi davranıyordum. Bir gün ÜİD-DER'li bir arkadaşım gece vardiyasında yan yana çalışırken bir sınıf olduğumuzdan, işçi sınıfının bir parçası olduğumuzdan bahsetti. Dayanamayıp "ya sen sürekli işçi, sınıf diyorsun, dünyada sadece işçiler mi var, yeter ya!" diye tepki gösterdim. O da "hayır dünyada sadece işçiler yok, bir de patronlar var" dedi. Bana anlatmaya çalıştığı şeyin ağırlığını yıllar sonra anlayarak ve o gün verdiğim tepkiden utanarak ona sarılıp "dünyada işçiler, patronlar ve bir de aslında örgütlü işçiler var" diyeceğimi nereden bilebilirdim ki...

2015'teki "metal fırtına" döneminde ÜİD-DER'le ta-

nıştım. ÜİD-DER'li arkadaşlar beni yargılamadılar, dışlamadılar. Aksine sabırla sarıp sarmaladılar. Bu durum sorular sormamı, sendikacı olmak, örgütlü olmak ne demektir, kavramamı sağladı. Zamanla emekçi bir kadın olmanın ne demek olduğunu, bu hayatı üretenlerden biri olduğumu, sınıf kimliğinin ne kadar önemli olduğunu öğrendim. Çalıştığım fabrikada haksızlıklar karşısında nasıl tepki vermem gerektiğini, karşılaştığım bir olay karşısında nasıl doğru tutum almam gerektiğini anladım. Yani aslında örgütlü işçi refleksleri vermeye başladım.

Egemenler bizi milliyetçiliğimizden, başörtümüzden yakalayıp yıllarca ayırdılar. Biz bu ayrımlara kanıp birbirimize düşman kesilirken onlar grevlerimizi yasakladılar, haklarımızı tırpanladılar, rant uğruna doğamızı talan ettiler. Bu talan ve sömürü karşısında sesini çıkaran her kim olursa "vatan haini-bölücü" olmakla suçladılar. İkizdere'de doğasına, toprağına sahip çıkan ninelerimizi bile! İktidarın, işçilerin birliğini engellemek, bizleri ayırtmak için her yola başvurduğunu anlamam örgütlenmemle mümkün oldu.

Çok çektik, çekmeye de devam ediyoruz ayrıştırmaktan. İşçiler olarak halimiz ortada. Şimdi anlıyorum ki her şeye sınıf penceresinden bakmayı öğrenmeliyiz. **Sınıf olarak birleşmeye her zamankinden daha çok ihtiyacımız olduğunu görmeli ve bunun için çaba sarf etmeliyiz.** ■

Bir Araya Gelerek Değiştirebiliriz

■ Tuzla'dan bir grup metal işçisi

Biz iş güvenliği önlemlerinin alınmadığı, işçilere sürekli işveren tarafından baskı yapılan bir işyerinde çalışıyorduk. Mevcut ekonomik koşullar nedeniyle toplu sözleşmede elde ettiğimiz ücretler eridi ve geçinemeyiz olduk. Bunun üzerine çalışma koşullarımızın düzeltilmesi ve ek zam talebiyle iş durdurduk. İşverenin bu haklı talebimize cevabı ise bizi işten atmak oldu.

Yeni bir iş bulup çalışmak zorundaydık. Çünkü işgücümüzden başka bir geçim kaynağımız yoktu. Her birimiz farklı yerlerde, farklı işkollarında iş aramaya başladık. Kimimiz iş görüşmeleri sırasında, kimimizse yeni işimizde birçok sorunla karşılaştık. Aslında şu gerçekleri bir kez daha gördük: **Hiçbir patron işçiye hakkını kendiliğinden vermiyor ve sorunlarımız hemen her yerde aynı.** Yeni çalışmaya başladığımız fabrikalarda da iş güvenliği önlemlerinin yetersizliği yüzünden çalışanların meslek hastalıklarına yakalandığını veya iş kazası geçirdiğini öğrendik. Neredeyse bütün işçi arkadaşlarımız yeni işlerinde de düşük ücretler sebebiyle geçinemediklerinden şikâyet ediyorlar. Keza hepimiz sürekli daha fazla üretim baskısı görüyoruz.

Az da olsa bazılarımız çalışma koşullarının daha düz-

gün olduğu, iş güvenliği önlemlerinin alındığı ve ücretlerin ortalama fabrikalara göre daha iyi olduğu işyerlerine denk geldi. Ama böyle fabrikaların varlığının bir tesadüf olmadığını veya patronların bir lütufta bulunmadığını da gördük. Çünkü bu fabrikalarda işçiler örgütlenerek çalışma koşullarını ve ücretlerini iyileştirmişlerdi. Örgütlülüklerini koruyabildikleri için kazanımlarını da koruyabilmişlerdi.

Aslında biz de işyerinde kötü çalışma koşullarını iyileştirmek için ayağa kalkmıştık. Bu eylemimiz sonucunda biz işten atılmış olsak da işçinin örgütlü gücünden korkan patronun bazı şeyleri düzeltmeye başladığını biliyoruz. Bu süreçte bir kez daha anladık ki bir işyerinde çalışma koşullarını, ücretleri belirleyen şey işçilerin ne kadar örgütlü olduğudur. O halde çalıştığımız işyerlerinde yapmamız gereken karşılaştığımız sorunlar karşısında yılmamak, o sorunları değiştirmek için mücadele etmektir. Önemli olan emek harcayıp daha fazla işyerini örgütlü, sendikacı ve biz işçiler için daha güvenli çalışma ortamının olduğu işyerlerine dönüştürmektir. Bunun da kolayından olmayacağını, emek ve sabır istediğini biliyoruz. Ve yine gayet iyi biliyoruz ki bu düzen biz işçilere mücadele etmek dışında bir seçenek sunmuyor. ■

سوت Sowt

O "Ses"e Kulak Verelim, Tek Bir Safta Birleşelim!

Geride bıraktığımız seçim süreci işçi ve emekçilerin yapay temellerde bölünüp parçalandığı, birbirine karşı kıskırtıldığı gerilimli bir süreçti. Bu süreçte işçi ve emekçilerin derinleşen ortak sorunları gündeme bile gelmedi. O sorunları yaratan siyasi iktidar da aynı sorunlara kendi çıkarları doğrultusunda çözüm öneren burjuva muhalefet de işçilerin, emekçilerin taleplerini yok saydı. Büyük bir ustalıklarla kendi çıkarlarını, kendi gündemlerini örgütsüz emekçilere dayattı. **Aralarında birlik, beraberlik, dayanışma olmayan emekçilerse kendi talepleri etrafında birleşmek yerine kendilerine dayatılan gündemlere gömüldüler.** Kendilerini aldatanların peşinden sürüklendiler. Ülkeyi yönetenlerin kıskırtmaları ve oyunları yüzünden birbirlerine daha büyük bir öfke duyar oldular.

Depremde çok büyük bir yıkımın yaşandığı Hatay'a gidelim. Hatay, farklı medeniyetlere beşiklik etmiş, farklı kültürlerden ve kökenlerden insanların bir arada, barış içinde yaşadığı bir kent olarak bilinir. Fakat gelin görün ki egemenlerin kendi çıkarları uğruna emekçileri birbirine düşürme, yapay temellerde kutuplaştırma politikalarından Hatay da fazlasıyla nasibini aldı, alıyor. Deprem bile ayrıştırmanın, bölüp parçalamanın aracı haline getirildi, getiriliyor. Mesela enkaz altında nice insan varken Suriyeliler hedefe oturtuldu. Öte yandan, Samandağ yöresinin insanları Arap'tır ve bölgeye özgü bir Arapça konuşurlar. Deprem zamanında dışarıdan yardım için gelen kimi insanların Arapça konuştuğu için Suriyeli zannedip yörenin insanlarına saldırdığı ortaya çıktı. Bugün de muhalefete oy veren emekçiler depreme rağmen iktidara oy veren emekçilere, iktidara oy veren emekçilerse depremin yaralarının sarılmadığını söyleyen ve oy vermeyen emekçilere karşı öfke dolular.

Elbette emekçilerin birbirine bu şekilde düşürülmesi egemenlerin yeni keşfettiği bir yöntem değil. Üstelik gün gelmiş aynı milletten, aynı kültürden, aynı inançtan olan insanlar bile birbirine düşürülebilmiş, düşman edilebilmiş. Hatay, Samandağ örneğinden devam edelim: 1923-1982 yılları arasında yaşamış Süleyman Reyhani, Arapça şarkılar, türküler yakıp söyleyen, ünü Samandağ ve çevresini aşan, Suriye'ye hatta Ürdün ve Mısır'a bile ulaşan bir halk ozanıdır. Tanık olduğu olayları şarkılara ustalıklarla döken ve çok

sevilen bir sanatçıdır. İşte o şarkılarından biri, 1950'lerde, yine bir seçim zamanında iki siyasi partinin, Cumhuriyet Halk Partisi ve Demokrat Partinin destekçileri arasındaki düşmanlığı anlatır. Şarkıda anlatılan iki komşu normalde birbirlerine kardeş gibi yakındır, birbirlerini çok sevmektedirler. Fakat seçim sürecindeki kıskırtmaların etkisiyle nasıl olduğunu bile anlamadan birbirlerine düşman olurlar. Nihat Çay ve Gökhan Evecen'in hazırladığı Sowt (Ses) belgesinde bu düşmanlık onun sesiyle şöyle anlatılır:

"O kadar düşmanlık oldu ki aramızda, aramızda ne selam var ne kelam. Sen benim kız kardeşimle evlenmişsin ben de seninkiyle. O derece yakınız birbirimizle. Biri Halk Partili, öteki de Demokrat Partili ise ne sen cenazeme gelirsin ne ben de seninkine... Ne sen benim iyi gününe gelirsin ne de ben seninkine. Yani o derece düşmanlık oldu. Ben burada Halkçı olarak biliniyorum. Bizim muhtar Hasan Ağa da Demokrat. Onlardan olmadığım için bizim evden yukarıdaki su deposuna kadar döşenmiş 1500 metre uzunluğundaki boruyu söktüler. Bütün Demokrat Partililerin evlerine su boruları döşediler, Halkçıların suyunu ise kestiler. Bu yüzden onlara kızdık ve şu şarkıyı söyledik:

Gönlümden beyitler söyleyeyim

Halkçılara ve Demokratlara.

Ey kardeşler

daha ilk seçimlerde şeytan bir fitne yarattı.

Bu hay huy ve hengâmede köy ikiye bölündü.

Vali, parti, muhtar ve azaların emriyle

suyu getirip böldüler üç çeşmeye.

Halkçıların çeşmesi susuzluktan paslandı.

Bir de çeşmeye takıp tıpayı

dediler yeter bu kadarı size.

Reyhani ile Muhyiddin söylediler bu şarkıyı.

Allah iki partinin de versin müstahakını

Halkçı mı Demokrat mı, al birini vur ötekine!"

Gelin yaşadıklarından ders çıkaran Reyhani ile Muhyiddin'in sesine kulak verelim. **Kendi saflarımızı unutarak, egemenlerin fitnessine aldanarak, onların çıkarları uğruna birbirimize düşman olarak ekmeklerine yağ sürmeyelim. Emekçiler olarak ocu, şucu, bucu diye ayrışmayalım, tek bir safta birleşelim. ■**

FRANSA

PORTEKİZ

İSPANYA

İşçiler Nefessiz Bırakan Kapitalizme Karşı Mücadele Ediyor

Sömürü düzeni kapitalizm altında insanlık adeta nefes alamıyor. Ekolojik, ekonomik ve siyasal krizler, göç krizi can yakmaya devam ediyor. Kapitalizmin yarattığı ve çözümsüz kıldığı tüm bu krizler insanlığı, dünyamızı tehdit ediyor. Sınıfımızın milyonlarca insanı göç yollarında, iş cinayetlerinde, haksız savaşlarda yaşamını kaybederken, milyarlarcası yoksullaştırma politikaları altında eziliyor. Çarkı bozuk düzenlerini ayakta tutmak isteyen kapitalistler baskı ve zorbalığı arttırıyor. Ancak her şey karşıtıyla birlikte var. Tüm sorunları girdaba dönüştüren bu sisteme karşı dünya işçi sınıfı grev ve direnişlerle, kitle sel miting ve gösterilerle, isyanlarla tepki vermeye devam ediyor, daha büyük mücadelelere hazırlanıyor.

Fransa

Fransa'nın Nanterre şehrinde Nahel Merzouk isimli 17 yaşındaki Kuzey Afrika kökenli bir gencin 27 Haziranda polis kurşunuyla katledilmesinin yarattığı öfke kentten kente sıçrayarak isyana dönüştü. Polisin protestoları şiddetle bastırmak istemesi, hükümetin sokağa çıkma yasağı ilan etmesi, polisi emekçilerin üzerine salan Macron'un tüm bunlar olup biterken bir konserde görüntülenmesi ve son olarak OHAL ilan edilmesi yönündeki tartışmalar öfkeyi iyice büyüttü. Çünkü Fransalı gençler, işçi ve emekçiler artık seslerinin duyulmasını, bu zulmün bitmesini istiyorlar.

Sadece geçtiğimiz yıl Fransa'da 13 kişi polis tarafından benzer şekilde katledilmişti. Nahel'in katledildiği bölgedeyse bugüne kadar ölüm veya yaralanma ile sonuçlanan 20 vaka yaşandı. Ülke genelindeki bu tür vakaların ezici çoğunluğunda polisin hedefindekiler Afrika kökenliler ya da Müslümanlardı. Göçmen emekçiler başta olmak üzere Fransa işçi sınıfı ırkçılık, şiddet, hayat pahalılığı, yoksulluk, işsizlik, emeklilik hakkının gaspı, kamu kaynaklarının kısılması gibi yakıcı sorunlarla boğuşuyor. Fransa işçi sınıfı bu nedenle 2018'den bu yana ülkeyi isyanlarla sarsıyor. Nitekim gençlerin başını çektiği bu son

isyan da sadece polis şiddetine karşı bir tepki değil, "kapitalizme karşı savaş" olarak tarif ediliyor. Gençler çıkışsız bırakıldıklarını vurguluyorlar. İsyân sırasında gözaltına alınan binden fazla insanın yaş ortalaması sadece 17. İşçi ve emekçileri gözünü kırpmadan katledebilen polise, ona bu cüreti veren Fransız egemenlere, gençleri çıkışsızlığa sürükleyen çürümüş kapitalist sisteme karşı verilen bu haklı savaş büyüyerek devam ediyor.

Portekiz

Portekiz'de 28 Haziran sendikalar tarafından ulusal mücadele günü ilan edildi. İşçiler o gün genel greve gittiler ve onlarca gösteri düzenlediler. Portekiz İşçileri Genel Konfederasyonu CGPT'ye üye sanayi işçileri, eczacılar, sağlık çalışanları, adliye memurları, havaalanı ve ulaştırma işçileri iş bırakıp meydanlara çıkarak taleplerini haykurdular.

Portekizli işçiler ekonomik krizin faturasını ödemeyi reddediyorlar. Asgari ücrete en az yüzde 10 zam yapılmasını ve enflasyona karşı önlem alınmasını istiyorlar. CGPT tarafından yapılan açıklamada, "İşçiyi her geçen gün daha fazla yoksulluğa iten politikalara son verilip ücretlerde ve emekli maaşlarında artış yapılmalıdır. Büyük ekonomik grupların çıkarlarına olan spekülasyonlara son verilmelidir. Temel ihtiyaç ve hizmetlerdeki fiyatlar kontrol altına alınıp düşürülmelidir" denildi.

Portekiz'de hayat pahalılığı ve düşük ücretler nedeniyle grevler, 2023'ün ilk yarısında 2022'nin aynı dönemine göre özel sektörde yüzde 148, kamu sektöründe ise yüzde 113 artmıştı. İşçiler yılın ikinci yarısında da grevlerini arttıracaklarını dile getiriyorlar ve pek çok sektörde Temmuz ayı için grev takvimlerini açıklıyorlar.

Romanya

Romanya'da 150 bin öğretmen ve eğitim alanında yardımcı işlerde çalışan 80 bin işçi Mayıs sonunda greve

çıkı ve grevlerini Haziran ayında da sürdürdü. 18 yıl sonra gerçekleştirilen ilk grev olma özelliği taşıyan bu grev üç hafta sürdü ve işçiler yüzde 25 zama almayı başardı.

2008 krizinin faturasını işçi ve emekçilere kesen dönemin hükümeti, IMF borçlarını ödemek için sert kemer sıkma politikaları uyguladı, kamu harcamalarını iyice kısıttı. Eğitim, bütçenin en çok kısıldığı alan oldu, öğretmenlerin ve yardımcı işlerde çalışan işçilerin ücretleri iyice düşürüldü. Hayat pahalılığı ve yükselen enflasyon eğitim emekçilerinin ücretlerini daha da düşürdü. Romanya'da eğitim emekçilerinin ücretleri tüm Avrupa'da aynı sektördeki en düşük ücret haline geldi. Bu nedenle öğretmenler hem ücretlerine anlamlı bir zama hem de eğitime daha fazla bütçe istediler.

Romanya Devlet Başkanı Klaus Iohannis greve giden öğretmenleri "ulusal sınavları ve mevcut öğrenci neslinin eğitimini kasten tehlikeye atmakla" suçladı. Gazeteler, sendikaların greve giderek "Rusya'nın oyununa geldiğini" yazdılar. Buna karşılık eğitim emekçileri bu yalanlara karşı da mücadele edeceklerini ve yüzde 25 zama talep edeceklerini vurguladılar.

İtalya

25 Haziranda İtalya'nın başkenti Roma'da Genel İşçi Konfederasyonu CGIL ve USB sendikasının çağrısıyla binlerce işçi hükümeti protesto etti. Sağlık hizmetinin özelleştirilmesine, düşük ücretlere, hak gasplarına karşı tepkilerini dile getiren işçiler, İtalyan hükümetinin Ukrayna-Rusya savaşı vesilesiyle savaşı, militarizmi kızıştıran politikalarını durdurmasını talep ettiler. Göçmen işçilerin de katıldığı mitingde egemenlerin emekçi halkları birbirine düşmanlaştırma politikalarına karşı halkların barış içinde yaşayabileceği vurgulandı.

Ekonomik krizin etkilerinin giderek büyüdüğünü belirten işçiler, hayat pahalılığının arttığını ve alım gücünün eridiğini ifade ettiler. Özellikle en temel kamu hizmetlerinden biri olan sağlık hizmetlerine herkesin kolayca ücretsiz

ulaşabilmesini talep ettiler. "Sağlık Haktır", "İnsanlar Aç", "Savaşa Hayır!" sloganlarının yükseldiği protesto gösterisinde işçiler bu gidişatı kabul etmeyeceklerini haykırdılar.

İspanya

Uluslararası perakende giyim tekeli H&M'nin İspanya'daki mağazalarında çalışan işçiler, ücret artışı talebiyle 20, 22 ve 26 Haziranda 24 saatlik grevler düzenlediler. Yılın en yoğun haftasına denk getirilen grevde, işçiler 100 farklı noktada iş durdurarak ücretlerinde artış talep ettiler.

"Ücret artışı yoksa satış da yok" diyen CCOO ve UGT sendikalarına üye 4 binden fazla işçi, Madrid de dâhil pek çok kentte mağazaların açılmasını engellediler. H&M ücret artışı yerine, işçiler arasındaki rekabeti kışkırtan ve performansa göre belirlenen primleri arttırmak istiyor. Ancak iş yükünün giderek arttığını belirten işçiler sabit ücretlerinde artış talep ediyorlar. Primlerle değil daha yüksek sabit ücretle çalışmayı ve daha fazla işçinin iş alınmasını talep eden işçiler bu taleplerini kazanmak için kararlı olduklarını vurguluyorlar.

ABD

Amerika'nın Kansas eyaletine bağlı Wichita kentinde, Boeing ve Airbus gibi büyük uçak şirketleri için uçak gövdeleri ve aksamaları üreten Spirit AeroSystems fabrikasında 6 bin işçi bir haftalık grevin ardından taleplerini kabul ettirdi.

Uluslararası Makinistler ve Havacılık İşçileri Birliği IAM'a üye işçiler, hafta sonu mesailerinin zorunlu olmaksızın çıkarılıp isteğe bağlı olması, mevcut sağlık sigortası kapsamının değiştirilmemesi ve 4 yıl boyunca ücretlerine yıllık yüzde 5 zama yapılması talepleriyle greve çıktılar. Grevin sektörü ve uçak firmalarını etkilemesi, bu nedenle taleplerinin kabul edilmesi üzerine işçiler 29 Haziranda grevlerine son verdiler. ■

Bir Şafak Vakti “Onlar”, Ayağa Kalkacaklar!

Nâzım Hikmet, yaşamı boyunca işçi sınıfının sömüründen kurtulması için, sınıfsız ve sömürsüz bir toplum için mücadele eder. Bu nedenle kapatıldığı Sultanahmet Cezaevinde “Onlar” diye bir şiir kaleme alır. Kendisini zindana kapatanlara değildir sözleri. Muhatabı, tarih boyunca kendilerine dair çok söz edildiğini söylediği işçilerdir, işçi sınıfıdır. Zaten o işçi sınıfının şairidir, onun sınıfsız bir toplum için çarpan yüreğinden güç alan kalem, *ipek bir mendile nakış işler gibi anlatır bizim sınıfımızı: Onlar ki toprakta karınca, suda balık, havada kuş kadar çoktur; korkak, cesur, cahil, hakim ve çocukturlar; ve kahreden, yaratan ki onlardır, destanımızda yalnız onların maceraları vardır...*

Bu destanda Nâzım, dünyada insan elinin ürettiği tüm güzelliklerin işçilerin eseri olduğunu anlatır. Taşa, demire şekil veren, fabrikalar kuran, uçsuz bucaksız deryalarda gemileri yürüten, gökyüzünde kuş misali uçaklar süzdüren, sırtında yük taşıyan, çocuk eğiten, hastalara bakan, ister topraklı yollarda ister parlak plazalarda olsun emeği ile geçinen ve hayatı şekillendirendir işçi. İşçi olmak üretmek demektir, işçi olmak dünyanın geldiği şu çağda, şu yaşadığımız düzende evrensel bir kimlik taşımak demektir.

Kapitalist düzenin efendileri, “böl, parçala, yönet” taktiğiyle işçi sınıfını yapay temellerde ayrıştırır, gerçek kimliklerini unutturmaya, “onlara” kendi çıkarları temelinde yön vermeye çalışır. Dünyanın kaderini değiştirebilecek güçte olan işçiler yapay tuzaklara düştüğünde yalnızlaşır ve gerçek kimliklerini kaybederler. “Onlar ki uyup hainin iğvasına sancaklarını elden yere düşürürler ve düşmanı meydana koyup kaçarlar evlerine... Ve yeşil bir ağaç gibi gülen ve merasimsiz ağlayan ve ana avrat küfreden ki onlardır, destanımızda yalnız onların maceraları vardır.” Sınıf olmanın bilincinde olmayan, kendi kimliğini kuşanıp örgütlenmeyen işçi, egemenlerin oyunlarına aldanır. Gün doğumundan gün batımına kadar çalışmasına rağmen yoksulluğu giderek büyür. Bollukla yüklü bir dünyada yokluğun çelişmesini duyumsasa da daha iyi yaşamak için daha çok çalışmanın çare olduğunu düşünür. Günü kurtarmanın gayretiyle çırpınır durur. Şiirde tarif ettiği gibi kimi zaman yeşil bir ağaç gibi güler, kimi zaman merasimsiz ağlar, kimi zaman öfkeden barut fıçısına döner de yine de “böyle gelmiş böyle gider” der ve susar. Ama aynı işçi sınıfı kardeşleriyle birlikte bir hak mü-

cadelesi yürüttüğünde kendini güçlü hisseder, bilinçlenir ve patronların karşısında “dünya yerinden oynar işçiler birlik olsa” diye haykırır.

İşçiler birlik olduklarında kapitalist sistemin dayattığı bireysel düşünme sınırlarını aşarlar ve mensubu oldukları büyük sınıfın bir parçası olarak hareket etmeye başlarlar. Yani ne zaman tek tek işçiler olarak çaresizlik salında savrulmayı bırakıp sınıf kardeşleriyle birlikte kürek çekmeye karar verirlerse, işte o zaman pul pul balıkları denizden çeken balıkçılar gibi mücadele deneyimlerini doldururlar heybelerine. İşçilerin kanını vampir gibi emen ama yine de doymayan, kendilerini hor gören, dünyayı yangın yerine çeviren kapitalist egemenlerin karşısında “korkak, cahil, çocuk” değil; bilinçli, cesur, olgun, kararlı, çetin bir yumruk oluverirler. Uzun soluklu kavgalarında deneyim biriktirdikçe, birbirlerine duydukları güven ve cesaretle hareket eden işçiler destanlar yazarlar ve destanlar yazdırırlar şairlere.

“Onlar”, yani işçiler, yine ayağa kalkacaklar ve destanlar yazıp yazdıracaklar. Fakat yaşamda hiçbir şey birdenbire meydana gelmez. **Büyük değişimler alttan alta mayalanan, sancılı ve zor günlerin ardından gelir. Böyle dönemleri “karanlık” diye anlatır şairlerimiz ve değişimin mayalandığı gözle görünmez böyle zamanlar da.** Nâzım, şiirinde demir, kömür ve şekerin, sevdanın, gökyüzünün, mavi okyanusun ve kederli nehir yollarının bahtının “onlar” sayesinde bir şafak vakti değişeceğini söyler: “Bir şafak vakti karanlığın kenarından onlar, ağır ellerini toprağa basıp doğruldukları zaman!”

Bugün hem dünyada hem de Türkiye’de kutuplaşmanın körüklendiği, milliyetçiliğin kışkırtıldığı, hak ve özgürlüklerin tırpanlandığı, savaşların, ölümlerin, acıların çoğaldığı bir süreçten geçiyoruz. Derin krizlerle sarsılan sistem, emekçileri nefessiz bırakıyor. Böyle bir sistemde zifiri karanlık geceler uzayıp gidiyor. Fakat şairin de dediği gibi karanlıklar aydınlığa çıkacak, egemenlerin yağmaladığı emeğin ve doğanın bahtı değişecektir. **Hem de bu değişim, bizzat karanlık gecelerin içinde, karanlığa inat ufaklık bir ışık huzmesine tutunarak azimle, dirençle çalışanların eseri olacaktır.** ■

Asıl Değerli Olan...

Bir kaza ya da bir felaket haberi aldığımızda can kaybı yaşanmamışsa rahatlarız, “cana geleceğine mala gel-sin” deriz, felaketi yaşayanları böyle teselli ederiz. Çünkü can çok değerlidir, kaybedildiğinde geri getirilemeyen, telafi edilemeyen tek şeydir. Canın kaybedilmesi yani ölüm dışında her şeye çare bulunur. Emeğiyle, alın teriyle yaşıyan, hayatı zorluklarla geçen, bir insanın yetişmesinin, evlat büyütmenin hiç de kolay olmadığını bilen biz emekçiler, emekçi kadınlar hayata böyle bakarız. **Peki, herkes bizim gibi mi düşünür? İşçileri sömürerek, doğayı yağmalayarak sefahat içinde yaşayanlar da insan canının her şeyden değerli olduğunu düşünür mü?** Bu soruyu yaşayıp şahit olduklarımıza bakarak cevaplayalım...

Türkiye’deki 6 Şubat depremlerinin ardından insanlar henüz enkaz altında yardım beklerken iş makineleri bankaların kasalarını çıkarmak için çalıştırıldı. Artçı depremler devam ederken içindeki malları çıkarmak için işçiler fabrikalara sokuldu ve ölüme gönderildi. Bu durumu protesto eden işçi aileleri polis şiddetiyle susturulmak istendi. O işçilerin annelerinin, eşlerinin feryatları patronların yüreklerine ulaşmadı bile. Bu tutum ne o patronlara özgüdür ne de münferittir. Dünyanın öbür ucunda da olsa patronlar işçilerin, emekçilerin yaşamını aynı ölçüde değersiz görüyorlar.

Mesela 19 ve 20 Eylül 1985’te Meksika’da art arda iki büyük deprem yaşandı. Bir sanayi sitesinde 800’den fazla atölye yıkıldı, 1600’den fazla kadın işçi hayatını kaybetti. 400’den fazla kadın işçi arama kurtarma ekipleri gelmediği için enkaz altında ölüme terk edildi. Devlet orada da ortada yoktu, patronlarsa yine enkazdan kasalarını, makinelerini ve giysilerini kurtarmakla meşguldüler. Bu durumun yarattığı öfkeyle kadın işçiler, “bir tekstil işçisi kadın dünyanın tüm makinelerinden değerlidir” sözünü şiar edindiler ve örgütlenmeye giriştiler. Batımızdaki Meksika’dan doğumuzdaki Japonya’ya uzanalım. 2011’de Japonya’da önce deprem sonra tsunami oldu. 20 bine yakın insan hayatını kaybetti. Bu felaketler Fukuşima’daki Daiçi nükleer santraline de zarar verdi ve çevreye çok yüksek miktarda radyasyon yayıldı. Tüm bunlar olup biterken Japon devleti dayanışma ağları kurmaya çalışan emekçileri, sosyalistleri engellemenin, Japon sermayedarlar santrali kurtarmanın derdindeydiler.

Bölgedeki emekçi kadınlar bu duruma sessiz kalmadılar ve Fukuşima Anneleri adı altında örgütlendiler. Uluslararası kampanyalar organize ederek, emekçileri örgütleyerek depremin, tsunaminin ve radyasyonun yaralarını sarmaya giriştiler. Öyle ki devlet kurumları gerçek radyasyon seviyesini açıklamadığı ve insanları sağlıklı alanlara tahliye etmediği için bir laboratuvar kurarak radyasyonu kendileri ölçmeye ve önlemler almaya giriştiler.

Sözünü ettiğimiz örnekler sermaye sınıfının gözünde işçilerin canının hiç bir değeri olmadığını göstermeye yeter de artar bile. Ama biz yine de dünyanın en gelişmiş ülkesi olmakla övünen Amerika’nın sokaklarında öldürülen siyahları ve yankılanan “Siyahların Yaşamı Değerlidir!” sloganlarını hatırlayalım. Akdeniz’de aralarında yüzlerce kadın ve çocuk olan mültecilerin göz göre göre ölüme terk edilmesini, İran’da henüz 22 yaşında genç bir kadının sokak ortasında işkenceyle, Fransa’da henüz 17 yaşında bir gencin polis kurşunuyla vurulup öldürülmesini hatırlayalım. Savaşları, işçi katliamlarını, ekolojik kriz nedeniyle açlıktan ölen milyonları bu tabloya ekleyelim. İşte insan doğasına en uygun sistem olduğu, teknolojiyi geliştirip insanlığı ileriye taşıdığı ileri sürülen kapitalizmin insana verdiği değer budur! **Bu düzende işçi ve emekçilerin yani insanlığın yüzde 99’unun canının, yaşamının hiç bir kıymeti yok! Bu düzende annelerin, insanlığın gözyaşları kuruyabilir mi, feryatlar dinebilir mi? Böyle bir dünyada yaşamaya, bu devranın böyle sürmesine rıza gösterebilir miyiz?**

Eğer bu sorulara cevabımız “hayır” ise o halde bir yerden başlamanın, harekete geçmenin zamanıdır. Bizler işçi sınıfımızın kadınlarıyız. Yalnız, zayıf, çaresiz olmadığımızı, emeğimizin de varlığımızın da değerli olduğunu görüp göstereyim. Meksikalı tekstil işçileri gibi, Fukuşima Anneleri gibi bizler de birleşelim, UID-DER çatısı altında yan yana gelelim. Evlatlarımızı işçi sınıfının birer evladı olarak yetiştirelim. Mahallemizde komşumuza, işyerimizde, sendikamızda işçi arkadaşımıza gerçekleri anlatalım, haksızlıklar karşısında onlarla yan yana, omuz omuza duralım, onlara güç ve güven vermeye çalışalım. Canımızı hiçe sayanların düzenine geleceğimizi de evlatlarımızı da kurban etmeyelim. Mutluluğun, özgürlüğün dünyasını kurmak için yürüttüğümüz **mücadelemizle yaşamı gerçekten değerli ve anlamlı kılalım.** ■

Birimize Yapılan Hepimize Yapılmış Demektir!

Sıcak bir yaz gününde, 27 Haziran 1905'te Amerika'nın dört bir yanından işçi delegeler Şikago'da bir toplantı salonunda bir araya geldiler. O gün kimler yoktu ki orada: İşçi sınıfının anası olarak tanınan Jones Ana, 8 saatlik işgünü mücadelesinin önderlerinden Albert Parsons'ın eşi Lucy Parsons, hemen her grevde işçilere yol gösteren sosyalist işçi önderi Bill Haywood, savaş karşıtı konuşmalarıyla Amerikalı egemenlerin nefretini, işçilerin sevgisini kazanan Eugene Debs, İrlanda'da işçi sınıfının İngiliz sömürgeciliğine ve kapitalizme karşı mücadelesinin önderlerinden James Connolly... O gün o salonda bulunan işçi önderleri ve yüzlerce delege dünya işçi sınıfının tek bir yumruk gibi birleşmesi gerektiğine inanıyorlardı. Bu nedenle hiçbir ayırım gözetmeden bütün sanayi işçilerini örgütlemeyi hedefleyen Dünya Sanayi İşçileri Sendikası IWW'nin kuruluşunu coşkuyla ilan ettiler. O günden sonra IWW'nin sloganı şu oldu: **Birimize yapılan hepimize yapılmış demektir!** Bu slogan ilerleyen yıllarda, özellikle 1929 krizinin ardından gelen zorlu yıllarda, Amerika'nın dört bir yanında işçilerin kılavuzu oldu. Amerikalı işçiler bu ruhla tek yumruk olup Amerikalı patronların saldırılarına karşı koydular.

Amerikalı işçiler, önce kendilerini siyah-beyaz, göçmen-yerli, kalifiye-vasıfsız, erkek-kadın diye ayıran örgüt ve sendikalardan koparak tüm işçileri tek bayrak, tek sendika altında birleşmeye çağıran örgütlere yöneldiler. İşten atıldıklarında fabrikalarını işgal edip kendileri işlettir. İşsiz kalanlarla dayanışmak için sandıklar kurdular. Kira grevleriyle kiracıların ev sahipleri tarafından evden atılmasını engellediler. Grevci işçilerin çocukları aç kalmaması diye ortak mutfaklar kurdular. Polislerin, silahlı çetelerin, mahkemelerin karşısında geri adım atmadılar. Ağır bedeller ödeseler de birlik ve dayanışmayla ekonomik krizin yükünü sırtlarına yıkmak isteyen patronların oyunlarını ve baskılarını boşa çıkardılar. O günden sonra bu slogan Amerika'da bilinçli ve mücadeleci işçilerin dillerinden düşmemiş, zihinlerinden, pankartlarından silinmemiştir.

1905'ten günümüze, Amerika'dan Türkiye'ye gelem. Bugün ekonomik krizin ağır faturasını biz işçi ve emekçiler ödüyoruz. Sermaye sınıfı palazlanırken yoksulluk uçurumundan aşağı yuvarlanıyoruz. Fazla mesai yapmadan ve ağır borç yükünün altına girmeden geçinebilenimiz yok gibi. Grevlerimiz yasaklanıyor, işçi direnişleri polis baskısıyla karşılaşıyor, demokratik hak ve özgürlükler gasp ediliyor, mücadeleci işçilere, sendikacılara hapis cezaları yağıyor, bileklerine kelepçeler vuruluyor, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri alınmadığı için iş cinayetlerinin ardı arkası kesilmiyor. Deprem felaketinin yaraları sarılmazken "geliyorum" diyen yeni depremlere hiçbir hazırlık yapılmıyor...

Peki, durum buyken, **hepimiz aynı sorunları yaşarken bu sorunları herkesin kendi bireysel sorunları olarak görebilir miyiz? Bireysel olarak, tek başımıza bu sorunlara karşı durabilir miyiz?** Bir metal fabrikasında işçilerin grevinin yasaklanmasıyla kendi işyerimizde bize düşük ücret dayatılabilmesi arasında bağ olmadığını savunabilir miyiz? İş güvenliği önlemlerinin alınmasını istediği için iş bırakan işçilerin işten atılmasıyla artan iş cinayetleri arasında güçlü bir bağ olduğunu inkâr edebilir miyiz? Patronların işyerinde yeni işçilere bayram ikramiyesi yerine boş poşet dağıtacak kadar pervasızlaşabilmesiyle siyasi iktidarın işçi düşmanı yasalar çıkarabilmesinin nedeninin farklı olduğunu ileri sürebilir miyiz? Bu sorular arttırılabilir ama hepsinin cevabı bellidir. Bu saldırılara karşı koyamıyoruz çünkü örgütsüz ve dağınık durumdayız. Oysa tıpkı 1905'te yükselen o sloganla vurgulandığı gibi; işçiler olarak birimize yapılanı hepimize yapılmış saymak ve birlikte karşı durmak zorundayız!

Çok açık ki kendi çıkarları uğruna bize kendi çıkarlarımızı unutturmak, bizi bölüp parçalamak, her birimizi kendi yalnızlığımızın kuyusuna atmak isteyenlerin oyunlarını boşa çıkarmadan saldırılarını da boşa çıkaramayız. İşçiler olarak aramızda yaratılan ayrı gayırlığı, suni ayrımları bir kenara bırakmadan, sermaye sınıfı karşısında birlik olmadan, birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için demeden haklarımıza sahip çıkamayız. Tıpkı bir işçi önderinin dediği gibi: **"Biz kendi sınıfımızın tavrıyla, açıkça kendi sınıf çıkarlarımıza göre duruşumuzu almalıyız. Ancak bu çıkarların insanlığın en yüce çıkarlarına hizmet ettiğine inançla bunu yapmalıyız."** ■

Adımızın Hakkını Vermek İçin!

Birbirinden farklı çıkarılara ve yaşamlara sahip farklı insan gruplarına yani sınıflara bölünmüş bir toplumda yaşıyoruz. Bugün 8 milyarı aşan bu devasa toplum, işçi sınıfı ve sermaye sınıfı olarak adlandırılan iki temel sınıfa bölünmüş durumda. Biz üreten, alının teriyle yaşamı var eden sınıfın evlatlarıyız ve bizi biz yapan temel gerçeklerin başında bu geliyor. Sermaye sınıfıyla gezegen olarak aynı dünyada yaşıyoruz ama yaşamlarımız öylesine farklı ki adeta farklı dünyalardayız. Emekçi gençlik olarak bizim dünyamızda bugün yoksulluk ve gelecek kaygısı, değersizlik ve umutsuzluk var. Ceplerimiz boş, zihnimiz endişe dolu, hayatlarımız sıkışmış, geleceğimiz karanlık... **Peki, nereye kadar gidecek bu böyle?**

İnsanlık, insan yaşamının farklı özellikler barındıran farklı evrelerine çeşitli isimler vermiştir. Her evre kendi içinde birçok güzelliği ve de birçok zorluğu barındırır. Mesela gençlik sadece zindeliği, bedensel dayanıklılığı ve gücü anlatmaz, aynı zamanda zihinsel berraklığı ve yaşam enerjisini de içinde barındırır. İnsanın gençlik dönemi içinde bir cevher taşır. Yaşamı iyiden, güzelden yana değiştirebilme umudunun ve zorluklara karşı çıkabilme direncinin genellikle en kolay edinildiği dönemdir insanın gençlik dönemi. Dünya edebiyatında ebedi gençlik arayışını anlatan sayısız eser bulunması bu açıdan bir tesadüf değildir. Peki, sahip olduklarımızın hakkını vermezsek, potansiyelimizi açığa çıkarmazsak gençliğimiz neye yarar?

Eskiden pek çok farklı kültürden insan toplulukları çocuklarına doğdukları zaman isim koymaz, onlara uygun bir isim vermek için beklerlermiş. Ya sahip oldukları özelliklere, karakterlerine göre isim verilirmiş ya da isim almak için bir kahramanlık yapmaları, dirençli ve güçlü olduklarını ispatlamaları gerekirmiş. Yani çocukların isimlerini hak etmeleri gerekirmiş. Hindistan'daki Sihler, Amerika yerlileri, Spartalılar, Türkler ve daha pek çok farklı kültürün çok uzun yıllar boyunca böyle bir geleneği olmuş. Bugünün dünyasında bu tutum bize garip gelse de aslında hiç de yersiz değildir. **Çünkü bizi biz yapan aslında başımıza gelenlerle nasıl başa çıktığımızdır. Hayatın zorluklarına hazır olduğumuz ölçüde, kötü ve yanlış olanı iyile, doğruyla değiştirme gücü kazanırız,**

hem kendimize hem de içinde bulunduğumuz topluma yararlı oluruz.

Yaşamı bizler için nefes alıp vermektan ibaret kılan bir sömürü sistemi tarafından çepeçevre kuşatılmış durumdayız. Bundan ne kaçabiliriz, ne de şikâyet etmekle bir şey elde edebiliriz. **Peki, ne yapacağız? "Elden ne gelir ki" düşüncesiyle ömür mü tüketeceğiz? "Ne yaparsak yapalım olmuyor ki" tuzağının iplerine mi dolanacağız? Ümitsizlik girdabına kapılmış genç bir arkadaşımızı düşünelim, bütün benliğine işleyen bu duyguyla yaşamının geri kalanını nasıl geçirebilir? Önünde daha nice yıllar uzanırken ümitsiz olursa değiştirme şansını nasıl değerlendirebilir?**

Yaşamımızın bu anında önümüzde iki farklı yol seçimi bulunuyor. Ya şikâyet etmekle yetinip bir kurtarıcının gelmesini bekleyeceğiz ya da yaşamımızın sorumluluğunu alıp dirençli olacağız. Ya genel anlamda izleyici pozisyonumuzu sürdüreceğiz ya da sınıfımızın örgütlü saflarında, dünyayı değiştirme mücadelesinin parçası olacağız. Seçim elbette bizim ama unutmamalıyız ki bu dünyada nasıl yaşamayı seçtiğimiz, hangi yoldan yürümeyi tercih ettiğimizdir bizi biz yapacak olan. İnsan mücadele içinde dönüşür ve gelişir. Hayatla boğuşmayı öğrenen insanla sızlanan insan aynı olmaz. Onca zorbalığa, insan soyunun alçaltılmasına karşı bayrak açan emekçi gençlik, eylemiyle hem yararlı ve değerli olur hem de değişim yaratır.

Boğucu, karanlık bir dönemden geçiyoruz. Karanlıktan söz etmek, kendi başına karamsarlık değildir. Mevcut durumu anlamlandırmak, potansiyel tehlikeleri sezmek ve buna uygun konum almak iyi bir başlangıç noktasıdır. Denir ki umut, iyiye duyulan özlemde fazlasıdır, ona doğru hareketlenmedir. Biz karamsar değil, umut yüklüüz. Şairin dediği gibi, zamanı karanlığa boğanlara inat yan yana geliyor ve çoğalıyoruz, umut ekliyoruz yarınlar! Bizim mücadelemiz insanın insana kul köle olmasına ve ezilip sömürülmesine son verme mücadelesidir. İnsanlığın büyük davasıdır bu ve bizler bu davanın çalışkan neferleri, evlatlarıyız! Biz işçi sınıfının gençliğiyiz. Adımızın hakkını verirse, biz bu karanlığı aşarız! ■

İktidardan Güç Alan Patronlar İşçilere Saldırıyor, İşçiler Mücadeleyle Cevap Veriyor

Patronlar işçileri dizginsizce sömürüyor, haklarını gasp ediyor. Polis hakları için mücadele eden işçilere ve sendika yöneticilerine kelepçe takıyor. Mahkemeler işçilere ceza veriyor. İktidarın, devletin desteğini arkasında hisseden patronlar, saldırılarını daha da arttırıyor. Pek çok işyerinde işçiler iktidardan güç alan patronların hak gasplarına ve hukuk tanımaz uygulamalarına sendikal örgütlenme yolunu seçerek, direniş ve eylemlerle karşı durmaya çalışıyorlar.

Üyelerine dönük baskı ve ayrımcılığa karşı 30 Mayıs'ta Soma Yeni Anadolu Madencilik önünde açıklama yapmak isteyen **Bağımsız Maden-İş Sendikası** yöneticileri darp edilerek gözaltına alındı. Sendika yöneticileri, bu tutumun kendilerine geri adım attıramayacağını vurguladılar. 22 Haziranda ise seçim öncesi verilen kadro sözü tutulmadığı için AKP Rize il binası önünde toplanan **ÇAYKUR işçileri** polis zoruyla uzaklaştırıldı, 2 işçi gözaltına alındı.

Malatya'da faaliyet gösteren Mil-May Tekstil patronu Birleşik Tekstil Dokuma ve Deri İşçileri Sendikasına (BİRTEK-SEN) üye 6 işçiyi 23 Haziranda tazminatsız olarak işten çıkardı. **Mil-May Tekstil işçileri** gasp edilen hakları için mücadele edeceklerini duyurdular. Düzce'de Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikasında örgütlendikleri için işten atılan **Aluform Pekintaş fabrikası** işçilerinin direnişi ise devam ediyor.

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (**KESK**) 15 Haziranda birçok ilde "Seçim öncesi verilen sözlerin takipçisi, insanca yaşamaya yetecek ücret, güvenli gelecek mücadelesinin kararlı savunucusu olmaya

devam edeceğiz!" başlığıyla basın açıklamaları gerçekleştirdi. Tezkoop-İş üyesi **İTÜ yemekhane işçileri** toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmelerinde anlaşmaya varılmaması üzerine eylem yaparken **Batman Kozluk Belediyesi işçileri** ve İzmir Büyükşehir Belediyesi bünyesinde bulunan **İZELMAN ve İZENERJİ işçileri** gasp edilen hakları için iş bırakma eylemi yaptı.

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası Gebze Şubesinde örgütlenen ve işten atılan **Pulver Kimya** işçilerinin mücadelesi kazanımla sonuçlandı. İşten atılan işçiler geri alındı ve sendikayla şirket arasında TİS imzalandı. Bursa Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren **Pakkens** fabrikasında işçiler patronun sendika düşmanlığına ve sendikalı bir işçi arkadaşlarının işten çıkarılmasına karşı 12 Haziranda iş bıraktılar. Pakkens işçilerinin kararlılığı Pakkens patronuna geri adım attırdı. 19 Haziranda işveren mahkemeye yaptığı itirazı geri çekti.

İnşaat işçilerinin baskılara, tazminat haklarının gasp edilmesine, ücretlerin ödenmemesine, sigorta primlerinin eksik yatırılmasına karşı DİSK/Dev Yapı-İş ve İnşaat-İş sendikaları öncülüğünde gerçekleştirdikleri eylemler devam ediyor. İstanbul Finans Merkezi Halkbank şantiyesinde **İzomas** Şirketler Grubu ve **YDA** firmalarıyla yaptıkları görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması sonrası 11 Haziranda başlatılan direniş 16 Haziranda kazanımla sonuçlandı. Fikirtepe'de yapılan Emlak Konut kentsel dönüşüm projesinde çalışan inşaat işçileri de sosyal haklarının gasp edilmesine karşı 21 Haziranda direnişe geçti, kısa sürede patronlara geri adım attırdı. ■

24 Temmuz 2002'de yitirdiğimiz şair Adnan Yücel "Bitmedi daha sürüyor o kavgaya ve sürece, yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek!" diyordu. Yolu yakın, düşü gerçek kılanlara, rüzgârla bir olanlara selam olsun!

Rüzgârla Bir Olan

Hangi günün gecesidir
Yazı kışta kılan bilir
Gün içinde görünmeden
Günü suya salan bilir
Dağlar düze iner birden
Aşkı sonsuz kılan bilir
Rüzgârla bir olan bilir

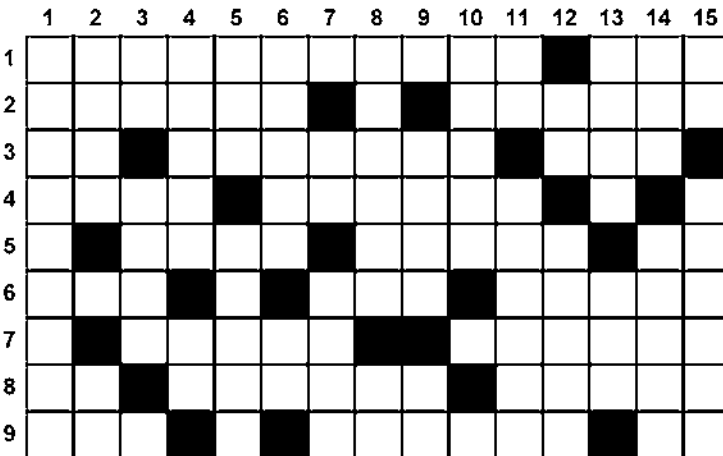
Göl göl olur damda biri
Çentik atar günlerine
Sel sel akar diğerleri
Güneş güler tenlerine
Biri bine döner birden
Yolu yakın kılan bilir
Rüzgârla bir olan bilir

Rüzgâr çocuk sesleriyle
Mavi bir düş kurar gökte
Sözde türkü dalda çiçek
Olur açar her yürekte
Gözden perde iner birden
Düşü gerçek kılan bilir
Rüzgârla bir olan bilir

Bir Ses

Onurun çırpındığı bütün göğüslerde
Azgın lokomotifler gibi her nefes
Bir ses dolaşiyor yürekte yüreğe
Bir ses
Yalayarak geçiyor demir kapıları
Tel örgülerde parmaklıklarda dolaşiyor
Kimse görmüyor belki duymuyor da
Bir ses dolaşıyor her yerde her an
Bir ses
Bir ses ki yaşamın tümüne özdeş
Sağırın kulaklarına fırtınadır
Körlerin gözlerinde güneş

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Temmuz başından itibaren geçerli olmak üzere yeni zamlı haliyle işçinin cebine girmeden alım gücü düşen sefalet ücreti. Deprem üreten yer kırıkları.
2. Zıt. Görüntüyü kaydeden cihaz.
3. Müzikte altıncı nota. Çiçeği kurutularak çay gibi içilebilen bir ağaç. Üye.
4. Güzel koku. Myanmar'da egemenlerin azınlık Müslümanlara katliam ve göç politikaları uyguladığı eyalet.
5. Yalnızca. "Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek" şairinin ismi ...Yücel. Bir bağlaç.
6. Bir işi yapabilme gücü, kudret, iktidar. Tanrı tanımaz. Günah.

7. Kısımlar. Çekicilik.
8. Belirti, emare. Düzenli aralıklarla tekrarlanan. Uсталık, işinin ehli olma durumu.
9. Alınıp satılabilen her türlü ticaret eşyası, emtia. Tekirdağ'ın bir ilçesi. Sodyumun simgesi.

Yukardan Aşağıya

1. Sağduyu sahibi olan.
2. Vakit, zaman. Güney Afrika'nın plaka işareti.
3. Gramın kısaltması. Boşa çıkarma, rast getiremem.
4. Gereğinden fazla. Kripton elementinin simgesi.
5. Yazıdaki mürekkebi kurutmak için dökülen çok ince ve renkli bir kum türü.. Fotoğraf, tasvir.
6. Telef etme. Beygir.
7. Utanma duygusu. Umumi, genel.
8. İnsan kalabalığı, topluluk. İridyumun simgesi.
9. İçe dert olan şey. 1000 gramın kısaltması.
10. Televizyon, monitör.
11. Uzaklık belirtir. Bir yerden başka yere ulaştırmak için gemiye alınan eşyanın bütünü.
12. Eski Anadolu halklarının ana tanrısı. Biraz, kısa bir süre.
13. Uzun. Göğüsle karın, sırtla kalçalar arasında daralmış bölüm.
14. Mesafe. Yasa.
15. Şaşma, şaşkınlık bildiren bir söz. Cankurtaran sandalı.

Önceki Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	M	A	N	I	F	A	T	U	R	A	N	A	M	E	
2	I	T	I	D	A	L	R	A	N	T	F	I	L		
3	T	A	L	A	N	A	K	A	L	A	R	M			
4	O	K	M	A	A	L	E	S	E	F	D	A			
5	M	P	E	T	R	O	L	R	A	I	S				
6	A	Z	A	İ	M	A	İ	D	I	Y	E	T			
7	N	E	Z	A	K	E	T	L	A	M	Ş	E			
8	I	N	A	T	N	E	M	A	L	A	N	M	A	K	
9	K	R	O	M	O	Z	O	M	L	E	F	E			

Ezilen İnsanlığın En Soylu Amacı

1919'un Ocak ayıydı. Savaştan, açlıktan, baskılardan bıkan Almanya işçi sınıfı ayaklanmış, üç ay süren çetin bir mücadelenin ardından yenilmişti. İşçi sınıfının önderleri, bu yenilgiyi şöyle anlatıyorlardı: "Berlin'in devrimci işçileri yenildiler. Ancak zafer olan yenilgiler ve yenilgi olan zaferler vardır. Ocak ayının mağlupları ezilen insanlığın en soylu amacı için çarpıştılar, kanlarını döktüler. **Bugün yenilenler yarın zafer kazanacaklardır! Bu 'yenilgiden' geleceğin zaferi çiçek verecektir!**" Tarihe, insanlığa, topluma işçi sınıfının penceresinden bakmayan bir işçiye bu sözler bir çeşit teselli ya da abartı gibi görünebilir. Oysa bu sözler yalın gerçeğin ta kendisidir. Alman işçilerin uğrunda can verdiği amaç kapitalizmi yıkmak, insanın insanı ezmediği, sınıfların, sömürünün, savaşların olmadığı bir toplum kurmaktır. Elbette "ezilen insanlığın bu en soylu amacı" kolayından, kestirme yollardan ulaşılabilecek bir amaç değildir. Yenilgiler olmadan zaferler gelmez. Önemli olan yenilgilere rağmen o amaç uğrunda ter akıtmaya devam etmek, yenilgilerden zaferler çıkarmaktır.

Ayaklanmanın başını çeken Alman işçiler Spartaküs ayaklanmasından ilham alarak isim verdikleri "Spartaküs Birliği" altında örgütlenmişlerdi. Alman işçilerin ilham aldıkları Spartaküs, bundan yaklaşık 2100 yıl önce merkezi bugünkü İtalya olan Roma Cumhuriyetinde bir köleydi, arenalarda dövüştürülen bir gladyatördü. Döneminin en ihtişamlı, en ileri medeniyeti sayılıyordu Roma. Ama o ihtişam köle emeği üzerinde yükseliyordu. Köleler pek çok kez isyan etmişler, yenilmişler, çarmıha gerilmişlerdi. Fakat bu yenilgiler Spartaküs'ü köleliğe isyan etmekten alıkoyamamıştı. Spartaküs ve gladyatör arkadaşları isyan ettiğinde, Romalı kölelerin yüreklerinde dizginsiz bir umut, alev alev bir özgürlük tutkusu boy verdi. Roma'nın dört bir yanından gelen erkek, kadın, çocuk, genç, yaşlı köleler gladyatörlere katıldılar, 100 bin kişilik bir köle ordusu haline geldiler.

Bu onurlu isyanı anlatan romanında şöyle diyordu Howard Fast: "Geçmişte şehirler, milletler, servet, yağma, yahut şu veya bu bölgenin kontrolü için çarpışan ordular olmuştu. Fakat onların insan özgürlüğü ve onuru için çarpışıyorlardı. İçindeki insanlar çeşitli kabilelerden, milletlerden geldikleri için hiçbir şehre veya memlekete kendi malı gözüyle bakmayan bir orduydular. Bütün malları ara-

larında fark gözetmeden paylaşan, köleliğe karşı derin bir nefret besleyen bir orduydular... Yeryüzünü temellerinden sarsan, zaferlerinin dünyayı değiştirmesi gerektiğini bilen, değiştirmeyecekse zafer elde etmek istemeyen bir orduydular." Bu ordunun başındaki Spartaküs "Roma'nın bulunduğu yere, insanların barış içinde yaşayacağı, gladyatörlerin, arenaların, kölelerin, köle efendilerinin olmadığı yepyeni bir hayat kuracağız. Güneş Ülkesi kuracağız..." diye haykırıyordu. Köleler yine yenildiler. Ama bu yenilgi onların isyanını küçültmedi ve o günden sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadığı için gerçek bir zafere dönüştü.

Spartaküs önderliğindeki köleler yenilmez sanılan kudretli Roma'nın ordularını defalarca dize getirmiş, yıllarca özgür yaşamışlardı. Böyle bir şey ilk kez olmuştu ve köleler isyanın ve birliğin getirdiği özgürlüğü tatmışlardı. Romalı egemenler binlerce köleyi çarmıha gerdiler, isyanın tüm izlerini silmeye, unutturmaya çalıştılar. Fakat köleciler düzenleri yıkılıp gitti, Spartaküs ise binlerce yıldır yaşıyor. Bugünün egemenlerinin dövüş, kan ve cinsellik temalı dizilerle, filmlerle içini boşaltma, metaya dönüştürme çabasına rağmen Spartaküs, ezilenlerin mücadelesinin sembollerinden biri olmaya devam ediyor.

Dünden bugüne, kölelik düzeninden modern kölelik düzenine, kölelerden işçi sınıfına "Güneş Ülkesi" düşü biçim değiştirerek ve güçlenerek varlığını sürdürdü, sürdürüyor. Kaynağından akmaya başlayan suların birleşerek bir nehir oluşturması ve binlerce kilometre boyunca çağıl çağıl akararak denizlere, okyanuslara ulaşması gibi, mücadele nehri de geçmişten günümüze akışını sürdürüyor. Bugün isyanları ülkeden ülkeye sıçrayan, dünya meydanlarında "başka bir dünya mümkün" diye haykıran işçi sınıfı bize işte bunu anlatıyor. İşçi sınıfı, kapitalist sömürü düzenini yıktığında, insanın insanı ezdiği, aşağıladığı, alçalttığı toplumsal düzenlere son verdiğinde nehir denize kavuşacak. İnsanlığın en soylu davası zafere taşınmış olacak. İşçi sınıfının büyük ozanı Nâzım Hikmet bir şiirinde "anlamak, sevgilim, o, bir müthiş bahtiyarlık, anlamak gideni ve gelmekte olanı" diyordu. **"Giden", insanlığı felaketten felakete sürükleyen kapitalizm ve "gelmekte olan" özgürlükler dünyasıdır. Ezilen insanlığın o en soylu amacına ulaşması her zamankinden daha mümkündür.** O halde, mücadele nehrini coşturmak için birleştirilim kolları! ■